Valsts izglītības
attīstības aģentūra

VIAA pieredze un secinājumi strādājošo pieaugušo prasmju uzlabošanas īstenošanā

Dita Traidās
Valsts izglītības attīstības aģentūras direktore

04.06.2021

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Pieaugušo dalība mācībās

25-64 gadu vecu personu dalība mācībās 4 nedēļu laikā

Latvijā:

- dati tiek iegūti visu gadu, katru nedēļu
- gada izlases apjoms:
  - 30 000 mājokļi un
  - 37 000 respondenti 15-74 gadu vecumā

Uzdotais jautājums:

Vai pēdējo 4 nedēļu laikā Jūs piedalījāties kādos kursos, semināros, lekcijās, apmācībās u.tml., kas nav iekļauti formālās izglītības sistēmā?

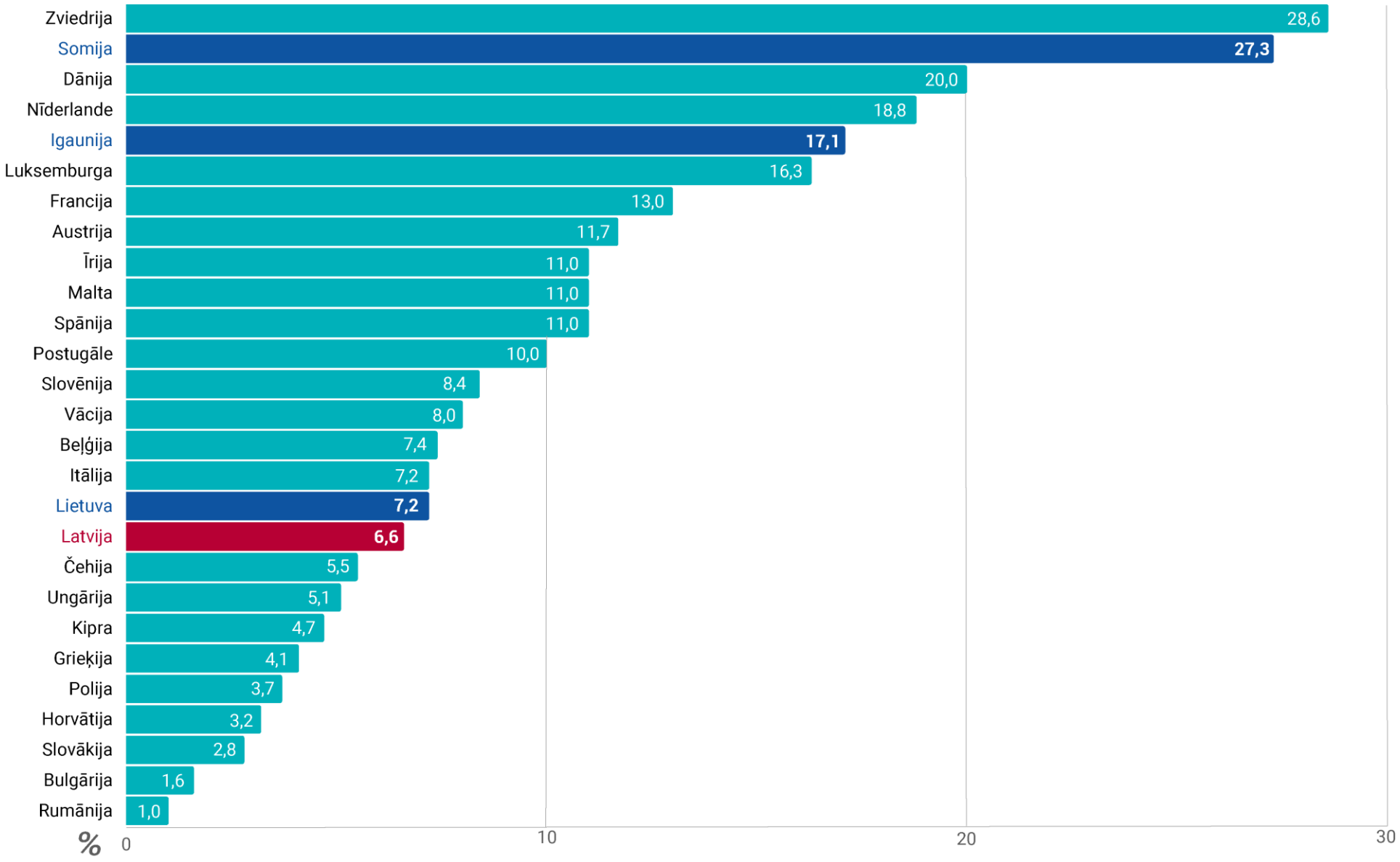

Avots: nacionālie darbaspēka apsekojumi EUROSTAT, 2020

Valsts izglītības attīstības aģentūra

LATVIJĀ **7%**

SOMIJĀ **27%**

2020. gadā piedalījās mācībās pēdējo 4 nedēļu laikā

Somijas modelis

- viegli apvienot darbu un mācības
- mācību kanālu un formātu daudzveidība
- mācību atvaļinājumi un finansiāls atbalsts
- plašs neformālās izglītības, amatniecības un rekreācijas piedāvājums

8.4.1. projekts

- iespēja mācīties divas reizes
- izglītības programmas dažādiem priekšzināšanu līmeņiem
- mācības darba dienu vakaros, brīvdienās, t.sk., mācības tiešsaistē
- īpaša e-vide reģistrācijai

- profesionālās izglītības iestādes, augstskolas, koledžas, mācību centri
- profesionālā tālākizglītība
- profesionālā pilnveide
- moduļi vai moduļu kopas
- augstskolu studiju kursi, studiju moduļi

- 5% vai 10% līdzmaksājums
- Maznodrošinātām un trūcīgām personām mācības bez maksas
- Atbalsts ceļa izdevumu segšanai, surdotulka vai asistenta izmaksām
- Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenču novērtēšanas izmaksu segšana

Vienoti kvalitātes kritēriji

Avoti: Euridyce: Finland, Life-long Learning Strategy, EUROSTAT, 8.4.1. projekta dati

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Mācību programmu piedāvājums (7 kārtās)

kopā 1277 izglītības programmas

- **135** Profesionālās tālākizglītības programmas (480 – 1280 stundas)
- **501** Profesionālās pilnveides izglītības programmas (160 – 320 stundas)
- **73** Modulis vai moduļu kopa no modulārās profesionālās izglītības programmas (40 – 400 stundas)
- **166** Studiju kurss vai studiju modulis no augstskolas vai koledžas studiju programmas (40 – 240 stundas)
- **402** Neformālās izglītības programmas (8 – 159 stundas)

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Kur strādā mācību dalībnieki?

Uzņēmuma pamatdarbības veids

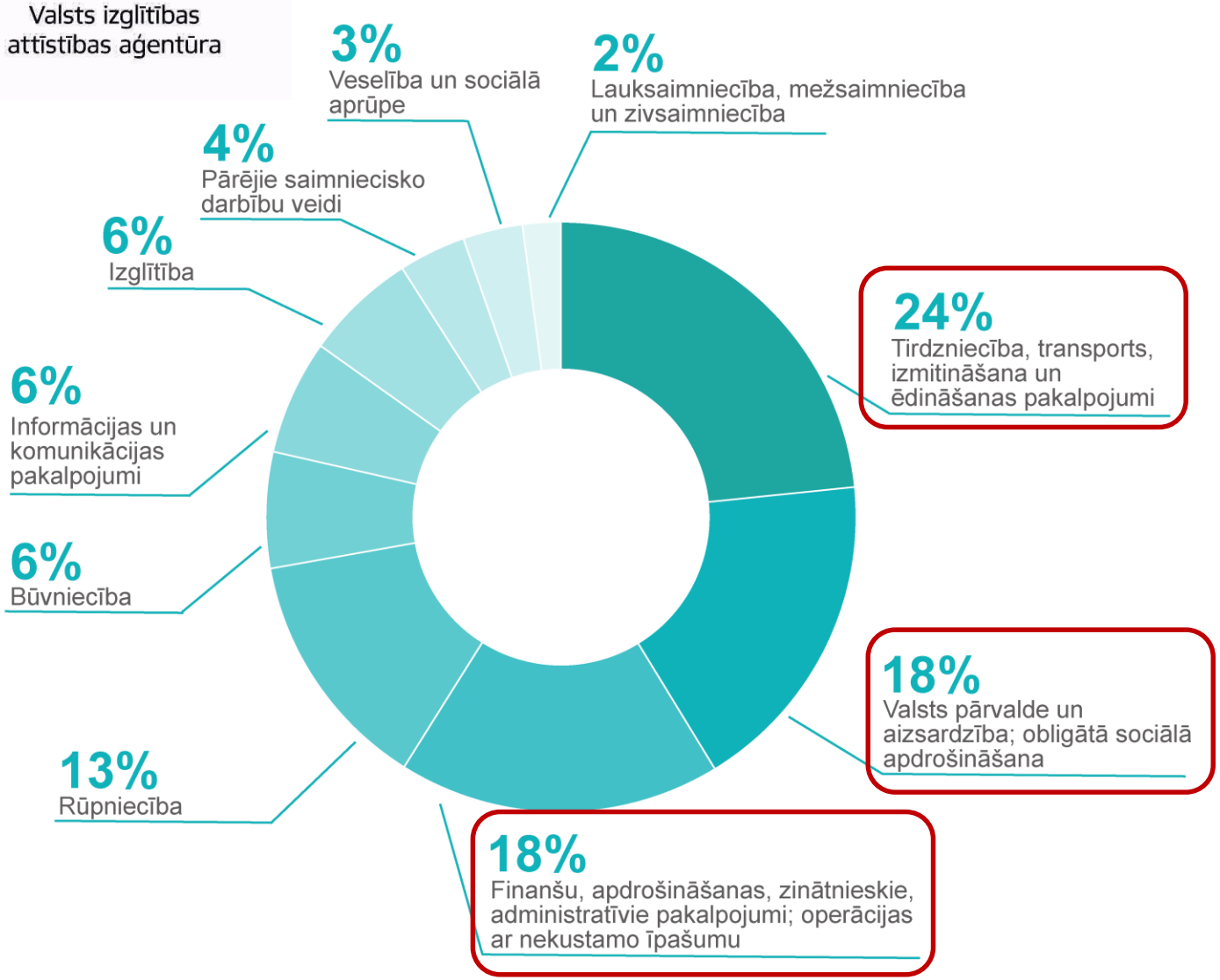

Uzņēmuma lielums

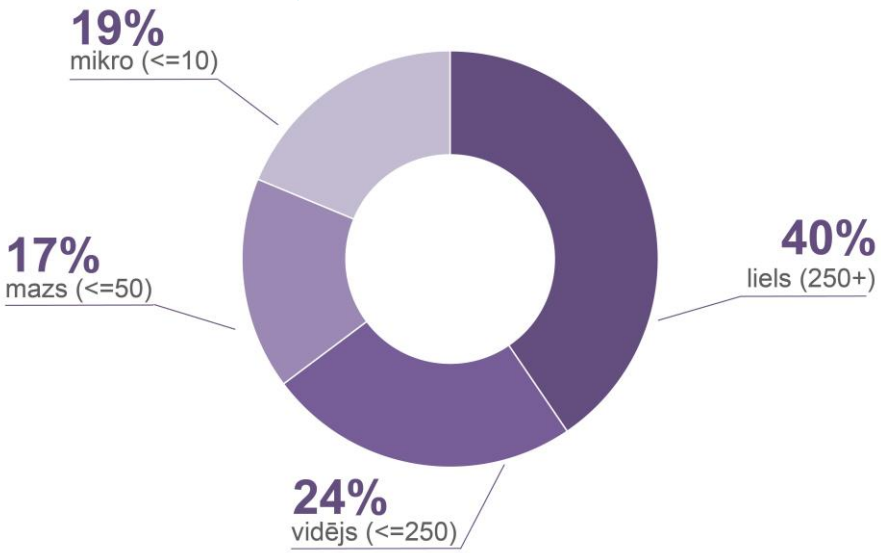

Nodarbinātības sektors

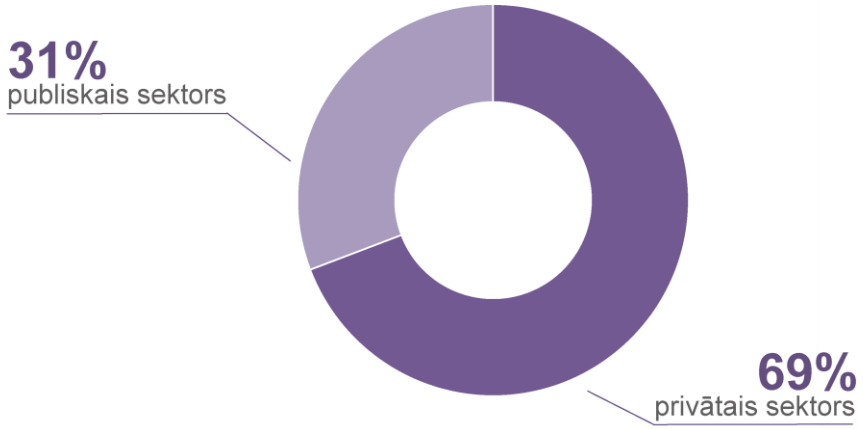

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Zināšanu un prasmju pielietojums

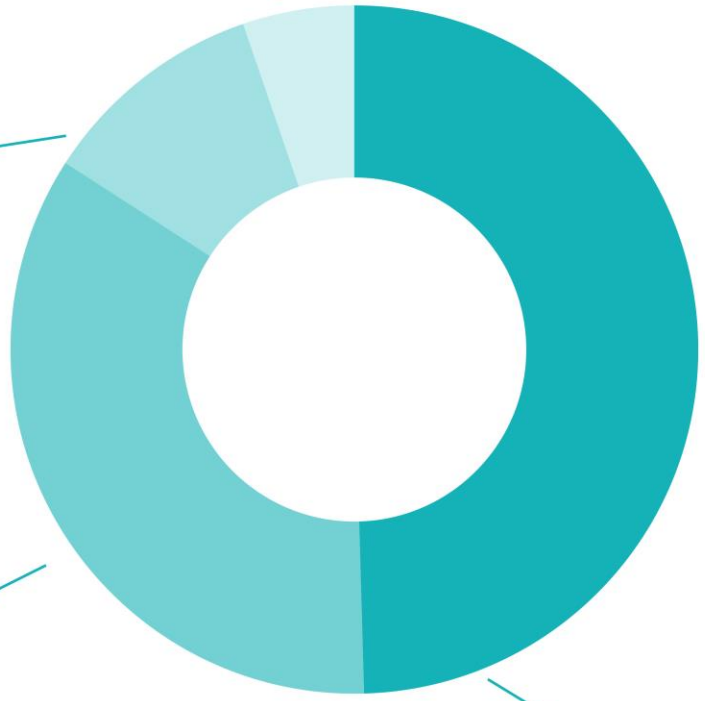

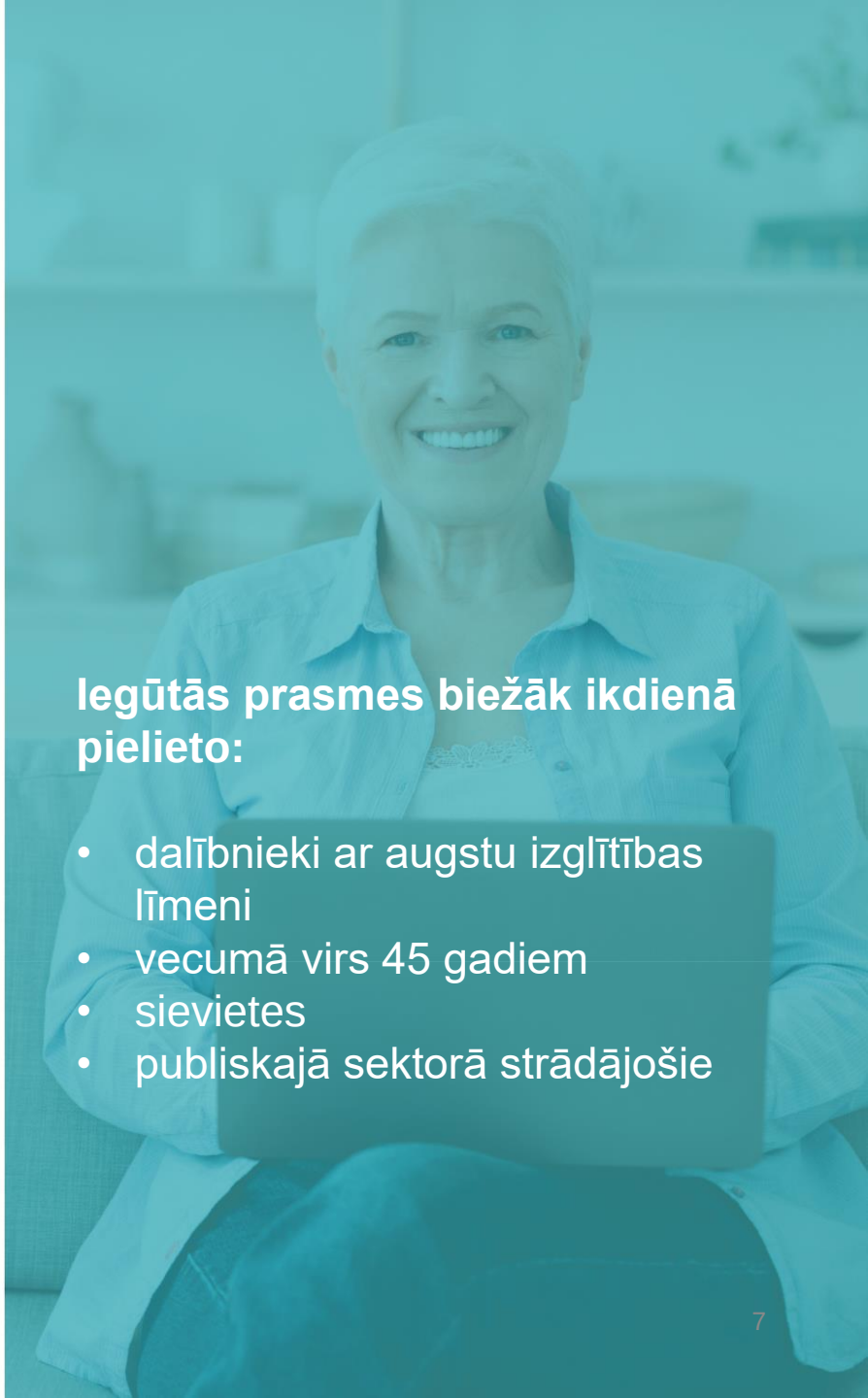

Iegūtās prasmes biežāk ikdienā pielieto:

- dalībnieki ar augstu izglītības līmeni
- vecumā virs 45 gadiem
- sievietes
- publiskajā sektorā strādājošie

5. Kārtas aptauja no 14.04.-21.05.2021., n = 1674

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Motivācija mācīties

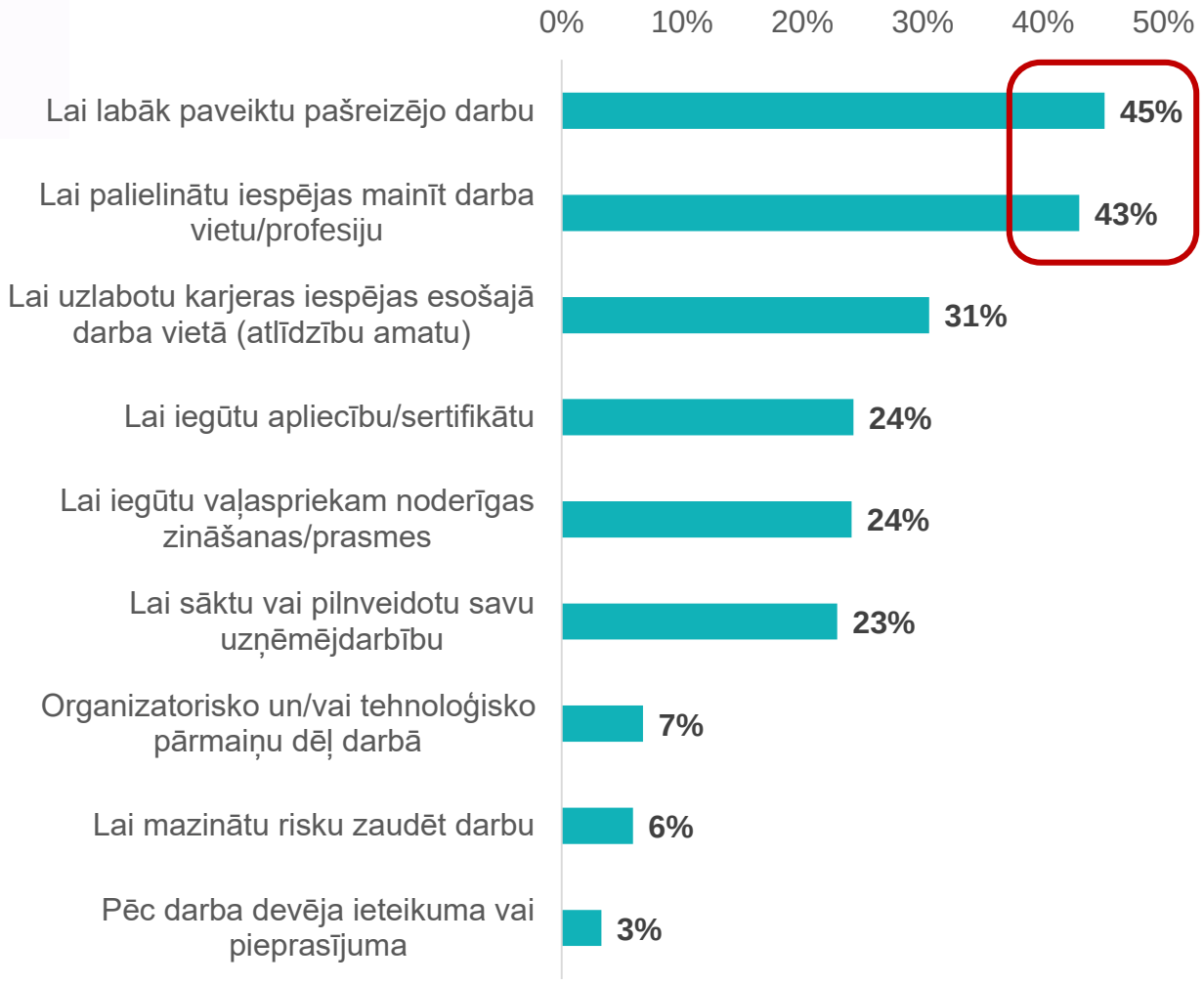

5. kārtas aptauja 14.04.-21.05.2021. n = 1674

Dalībnieki

- no **25 līdz 44 gadiem** visbiežāk vēlas palielināt iespējas mainīt darba vietu/profesiju
- **virs 45 gadiem** visbiežāk vēlas labāk paveiktu pašreizējo darbu
- **ar zemu izglītību** biežāk vēlas uzlabot karjeras iespējas esošajā darba vietā
- **ar augstāku izglītību** visbiežāk vēlas labāk paveiktu pašreizējo darbu

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Ko mācās projekta dalībnieki?

EIKT	18 428
Transports un loģistika	4 813
Būvniecība	4 603
Uzņēmējdarbība, finanses, grāmatvedība	4 281
Ēdināšanas pakalpojumi un tūrisms	2 471
Mūžizglītības kompetences	2 022
Metālapstrāde, mašīnbūve un mašīnzinības	2 283
Kokrūpniecība	2 017
Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošana	2 180
Mākslas nozares dizains un radošās industrijas	1 297
Enerģētika	1 650
Drukas un mediju tehnoloģijas	806
Lauksaimniecība	565
Pārtikas rūpniecība un lauksaimniecība	569
Kultūra + Kultūra (bibliotēkas)	286
Ķīmiskā rūpniecība	142
Pārtikas rūpniecība	111

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Turpmākā pieeja mācību piedāvājuma izveidei

Darba tirgus aktualitāšu identificēšana mūžizglītības kontekstā

Aktuālās nozares, profesijas un prasmes - sadarbībā ar nozaru ekspertiem (NEP, uzņēmumu, ekspertu intervijas, fokusgrupas)

Darba tirgus statistika un prognozes (CSP, LM, NVA, EM, VID, projekta dati), vakanču/profesiju izpēte

8.4.1. projekta dalībnieku mācīšanās ietekmes analīze

Mācīšanās ietekme – monitorings pēc mācību pabeigšanas un 12 mēnešus vēlāk

Mācību procesa kvalitātes monitorings

Dalībnieku pieredze (intervijas, aptaujas, iekšējo un ārējo datu analīze)

Datos balstīta mācību piedāvājuma izstrāde

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Turpmāko attīstību sekmējošie faktori

- ✓ Pieaugušo izglītība kļuvusi atpazīstama un pieprasīta
- ✓ Radīts fokusēta mācību piedāvājuma izveides scenārijs
- ✓ Tehnikumi un augstskolas attīsta programmu piedāvājumu strādājošajiem pieaugušajiem

Ilgstpējīgi funkcionējošas sistēmas radīšanai

- ❖ Likumdošana, finanses – ietvars valsts īstenotai sistēmai
- ❖ Motivācijas instrumenti izglītības sniedzējiem
- ❖ Iestāžu iekšējās vadības organizācija, kapacitātes palielināšana

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Pieaugušo izglītības īstenošanas tālākā stratēģija

- Padziļināta **analītiskā pieeja** mācību piedāvājuma veidošanā
- **Mērķētāku pasākumu īstenošana** dažādu pieaugušo auditoriju sasniegšanai un informēšanai par pieaugušo izglītību
- Projekta **komunikācijas pilnveide** – jauna radošā koncepcija un ērtāka tīmekļa vietne
- Paplašināta **sadarbība ar reģioniem un pašvaldībām**
- Mācību **piedāvājuma segmentācija** (nozares un reģioni)
- Dalībnieku zināšanu/**prasmju līmeņa testēšana** grupu komplektācijai

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Dalībnieku pieredzes stāsti

Vija, tagad apgūst bezkoda programmēšanu, 57 gadi, nepabeigta augstākā izglītība, 4.kārtā apguva projektu vadību Agile un Scrum

Apmierināta ar mācībām, kas **radīja interesi par IKT nozari**

Pozitīvi – mācību kvalitāte, neliels līdzmaksājums, tuvu mājām, intensīvas apmācības, sākums interesei apgūt digitālās prasmes

Grūtības izvēlēties sev piemērotu programmu (pārpratums), vēlas apgūt svešvalodas biznesam (angļu, norvēģu)

Juris, 4.kārtā apguva siltumtīklu automātiku, 35 gadi, augstākā izglītība

Apmierināts ar mācībām, sevišķi praktisko daļu un iegūtajiem kontaktiem, kā arī rekrutētu darbinieku

Mācību ietekmē izlēma studēt maģistratūrā

Dod priekšroku praktiskām klātienes mācībām

Vāja reģionālā pieejamība mācībām, trūkst informācijas

Jānis, 4.kārtā metālapstrādes programmas dalībnieks, 28 gadi, vidējā prof.izglītība

Apmierināts ar mācībām

Pēc mācību pabeigšanas paaugstināts amatā par ražošanas vadītāju

Pozitīvi – mācību kvalitāte, neliels līdzmaksājums, iespēja uzlabot kvalifikāciju

Grūtības izvēlēties sev piemērotu programmu, atvēlēt laiku mācībām, vāja reģionālā mācību pieejamība, noraida attālināto mācību formu

Vēlas apgūt digitālās prasmes klātienē

Linda, 4.kārtā apguva datu analīzi, 37 gadi, augstākā izglītība

Mācības neatbilda gaidītajam priekšstatam, darbā nenoderēja vispār

Grūtības izvēlēties sev piemērotu programmu (pārpratums par saturu), mācības grūti apvienot ar pilnas slodzes darbu

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Paldies, mēs turpinām darbu pie pieaugušo izglītības sistēmas prototipa !

Dita Traidās
VIAA direktore